

Núria Calduch-Benages

LA PARAULA CELEBRADA

Explicació bíblica de les lectures
de tots els diumenges i festes

Diumenges del 27 al 34
(Jesucrit, Rey de tot el món)
temps de durant l'any, cicle C
Del 2 d'octubre al 20 de novembre de 2022

TEMPS DE DURANT L'ANY

Diumenge 27 de durant l'any

Primera lectura: Habacuc 1,2-3; 2,2-4

El just viurà perquè ha cregut.

El profeta Habacuc exercí el seu ministeri profètic probablement en temps del rei Joaquim (cap als anys 605-598 aC), un monarca despòtic i inepte que paralitzà la reforma religiosa iniciada pel seu pare Josies. El poble viu un període d'injustícia i iniquitat, sempre a mercè de les aliances amb Egipte i Babilònia. Quan finalment Joaquim decidí rebel·lar-se al gran Nabucodonosor es desfermà la catàstrofe: Jerusalem fou assetjada el 589 aC i el rei morí en aquella circumstància.

Davant d'aquesta dramàtica situació Habacuc no es resigna. No entén el destí del seu poble que passa d'un opressor a l'altre ni tampoc el paper de Déu en la història. Així doncs, en comptes de callar interpel·la, qüestiona, protesta i fins i tot s'enfronta a Déu en una sèrie de diàlegs recollits en la primera part del llibre (1,2-2,20).

En la nostra lectura Habacuc es lamenta per la violència, el dolor innocent i la injustícia que afligeixen el seu país, un país sense llei i sense dret (1,2-4). El drama del mal en la història interpel·la la fe, la qual té una única certesa: l'última paraula és la fidelitat a Déu. El «¿fins quan?» no és una expressió de manca de fe, sinó súplica fervent perquè Déu intervingui. I Déu respon amb una visió que el profeta ha de registrar per escrit, en escriptura llegible (2,2-3). La visió es resumeix en un oracle memorable: «l'home d'esperit orgullós se sentirà insegur, però el just viurà perquè ha cregut» (2,4). Aquesta darrera frase va ser citada per Pau com a argument fonamental en la carta als cristians de Roma.

Segona lectura: 2 Timoteu 1,6-8.13-14

No t'avergonyeïxis del testimoni que donà el nostre Senyor.

Coneguda com «el testament espiritual de Pau» (expressió emprada també en referència al seu discurs davant dels qui presidien la comunitat d'Efes a Fets 20,18-35), la segona carta a Timoteu conté una sèrie de consells i recomanacions destinats al seu deixeble Timoteu, el seu més estret col·laborador. Les circumstàncies, amb tot, han canviat respecte a la primera carta. L'apòstol, encadenat a la presó romana (1,17; 2,9), es troba en el final de la seva carrera (4,7) i se sent en el deure d'animar el seu jove deixeble a mantenir-se fidel al ministeri i a conservar la sana doctrina.

Pau recorda sobretot el carisma particular de la vocació apostòlica (cf. 4,14), un carisma que també ha rebut Timoteu mitjançant la consagració

realitzada amb «la imposició de les meves mans» (1,6) de part de Pau i de tot el col·legi dels preveres (4,14). Aquesta gràcia ministerial es realitza en tres actituds característiques: la fortalesa, la caritat i el seny (1,7). Per això l'exhorta a l'audàcia evangelitzadora (1,8), a la maduresa de qui se sap mantenir ferm en l'ideal que aprengué del mestre (1,13) i a la fidelitat de guardar el «tesor» (altres traduccions: preciós/bon dipòsit, valuosa tradició, bé preuat), o sigui, el dipòsit de la fe que li ha estat encomanat (1,14).

Evangelí: Lluç 17,5-10

Només si tinguéssiu fe.

Situada en la secció central de l'evangelí o «camí a Jerusalem», la pàgina llucana d'avui pertany a 17,1-10, una secció que reuneix quatre consignes de Jesús als deixebles sobre diversos aspectes de la vida comunitària. Ometent les dues primeres (evitar l'escàndol en els vv. 1-3a i perdonar sense límits en els vv. 3b-4), el leccionari es concentra en les altres dues: «tenir fe» i «actitud de servei». Són dues lliçons independents expressades en forma de *logion* (vv. 5-6) i de paràbola (vv. 7-10).

La frase de Jesús neix d'una petició sincera i espontània dels apòstols: «Doneu-nos més fe». Davant del compromís que comporta seguir el Mestre, davant les dificultats del camí, aquesta invocació resulta natural i comprensible. Ara bé, la resposta de Jesús passa per damunt de la petició. En lloc de concedir el que se li demana imparteix una lliçó sobre l'omnipotència de la fe. I ho fa amb un llenguatge imaginatiu que tots coneixien. Els parla d'un gra de mostassa (símbol d'una cosa insignificant a la vista, però plena de vida i molt fecunda) i d'arrencar una morera o sicòmor (frase feta emprada per expressar una gesta sobrehumana).

Jesús il·lustra el comportament de l'autèntic deixeble amb una paràbola més aviat empipadora pel seu caire «capitalista». Però cal anar al fons per descobrir-ne el missatge. Jesús amonesta els qui sempre són a punt de presentar a Déu la factura pels serveis realitzats, ja que fer-se deixeble o apòstol exigeix una dedicació plena a la missió, una entrega sense reserves i a temps complet, sense regateig d'horari, d'esforç i sacrifici. En el context, l'expressió «servents sense cap mèrit» no vol dir «servents ineptes» sinó «simplement servents» (i no amos); per tant, la seva missió és servir. Millor encara, «autèntics servents» que gaudeixen fent el que han de fer.

Diumenge 28 de durant l'any

Primera lectura: 2 Reis 5,14-17

Naaman confessà que el Senyor és l'únic Déu.

Els capítols 4-6 del segon llibre dels Reis narren les gestes miraculoses del profeta Eliseu, a qui l'autor se sol referir com «l'home de Déu». La primera lectura (5,14-17) evoca la guarició de Naaman, però només es pot entendre si es llegeix la narració sencera (5,1-27). S'hi distingeixen dues parts: vv. 1-19 (Eliseu guareix Naaman de la lepra) i vv. 20-27 (Guehazí, el servent d'Eliseu, és castigat per la seva avarícia). Ens centrem en la primera, perquè és la que inclou el nostre fragment.

La història narra la conversió i el «baptisme» d'un pagà. Es tracta de Naaman, general de l'exèrcit del rei de Síria, que emmalaltí de lepra, una malaltia incurable aleshores. A partir d'aquest moment comença un camí fatigós per a Naaman que està disposat a tot per tal de curar-se. Va d'un lloc a l'altre: del rei (v. 6) al profeta (vv. 8-9) i del profeta al seu servent (v. 10); dels meravellosos rius de Damasc (v. 12) al petit Jordà (v. 14). Somia de poder curar-se gràcies a un espectacular ritual màgic, i acaba fent un simple gest d'immersió en un riu insignificant: Naaman es banyà set vegades en el Jordà, tal com li havia manat Eliseu, i a l'acte quedà del tot guarit. Vol pagar al profeta pels seus serveis però aquest no ho vol, perquè el do de Déu no es paga (v. 16).

Mitjançant aquesta humiliació i aquest acte d'obediència a un estranger, Naaman no només recobra la salut sinó que es converteix a la religió d'Israel. En el v. 15 escoltem la seva magnífica confessió de fe en el Senyor: «ara sé ben bé que, fora d'Israel, no hi ha cap altre Déu enlloc més de la terra». D'aquesta manera Naaman es converteix en el model d'autèntic creient que professa la seva fe en el Senyor i celebra el culte autèntic (v. 17).

Segona lectura: 2 Timoteu 2,8-13

Si som constants en les proves també regnarem amb el Crist.

Continuem amb la lectura de la segona carta a Timoteu. La nostra lectura comença amb un fragment d'un credo provinent d'ambients judeocristians que Pau ha incorporat al seu escrit: «Pensa que Jesucrist, del llinatge de David, ha ressuscitat d'entre els morts» (v. 8). Messianisme davídic, mort i resurrecció són els tres elements que componen aquesta professió de fe que recorda la de Rm 1,3-4. L'expressió «la Bona Nova que jo

predico» no es refereix a un evangeli de Pau, sinó a l'Evangeli de Jesucrist, que ell sempre ha anunciat i del qual no s'avergonyeix. En aquest moment, Pau recorda la seva passió en la presó de Roma («empresonat com si fos un malfactor»), una passió que suporta per amor als «elegits», és a dir, els cristians «perquè ells també aconseguen la salvació i la glòria eterna que Déu ens dona en Jesucrist» (v. 10).

Els vv. 11-13 reproduïen probablement un antic himne litúrgic (cf. 1Tm 3,16; 6,15) fet servir durant el ritu baptismal per expressar el seu significat teològic: la vida cristiana és una participació, que constantment es renova, en el misteri pasqual del Crist. «Si el neguem...» es refereix a abandonar la fe. El Crist, amb tot, roman sempre fidel.

Evangeli: Lluç 17,11-19

¿Només aquest estranger ha tornat per donar glòria a Déu?

Lluç comença l'última etapa del «camí a Jerusalem» amb l'episodi dels deu leprosos o del leprós agraït (17,11-19), que s'esdevé de camí entre Samaria i Galilea. En aquella època els jueus i els samaritans, germans enemistats per raons històriques, es consideraven mútuament estrangers. Si en altres ocasions Jesús s'ha mostrat compassiu amb els samaritans (9,51-56; 10,30-37), avui és un samarità el qui mostra el seu agraïment a Jesús. L'episodi transcorre en dues escenes: a) Jesús i els deu leprosos (vv. 11-14); b) Jesús i el samarità (vv. 15-19).

La legislació era cruel amb els leprosos. Els considerava «impurs» i maleïts del cel a causa d'un pecat gravíssim. Apartats de tot contacte amb la societat dels «nets», solien agrupar-se als afores dels pobles i ciutats per ajudar-se a sobreviure. Eren malalts i, a més, marginats. Deu d'ells surten a trobar Jesús i eleven la seva súplica: «Jesús, mestre, apiadeu-vos de nosaltres!». Jesús demana als seus deu amics un acte de confiança heroica: presentar-se als sacerdots, tal com exigia la llei en aquests casos, com si ja fossin purificats. Ells obeeixen i durant el camí «foren guarits» (en el leccionari: «quedaren purs de la lepra») (v. 14).

Només un d'ells tornà enrere per agrair-li-ho: el samarità, l'estranger, el pagà. I Jesús el felicita per la seva acció: «Aixeca't i vés-te'n. La teva fe t'ha salvat» (v. 19). Fixem-nos en un detall: de l'únic agraït Lluç no ens diu que va ser guarit (com els seus companys) sinó que va ser «salvat». Tots són guarits, però només un (el samarità agraït) és salvat. La lliçó és clara: la salvació s'ofereix a tots, i en particular als menys privilegiats.

Diumenge 29 de durant l'any

Primera lectura: Èxode 17,8-13

Mentre Moisès mantenia les mans alçades, guanyava Israel.

En la travessia dels israelites pel desert (Ex 15,22–18,27), tal com ens narra el llibre de l'Èxode, el poble ha de passar per tota mena de dificultats, incloses les de tipus militar. Així, després de l'episodi del manà i les guatlles (c. 16) i de l'aigua que brolla de la roca (17,1-7), l'autor narra la primera batalla d'Israel després de la sortida d'Egipte (17,8-16). L'enemic que cal vèncer és Amalek, un dels pobles descendents d'Esau (cf. Gn 36,12) i amb qui Israel s'enfrontarà en nombroses ocasions. En la tradició bíblica Amalek és l'enemic tradicional d'Israel.

Israel és conscient que la seva força és el Senyor. Sap que el Senyor, que els ha salvat de la fam i de la set durant el seu camí cap a la llibertat, també els protegirà dels enemics humans i polítics. Per això, en el centre de l'escena militar s'alça la figura de Moisès orant que, ajudat per Aaron i Hur, resa, alçades les mans, fins a la posta del sol. La mà/braç de Moisès (i la seva vara) són signe de la força del Senyor. Moisès és l'intercessor per excel·lència: «invocaven el seu nom i ell els responia» (Sl 99,6). Gràcies a la seva intercessió, Josuè, que després de la mort de Moisès conduirà el poble a la terra promesa, derrota Amalek. El text subratlla la força de la pregària i la intervenció decisiva del Senyor: és ell qui dóna la victòria.

Segona lectura: 2 Timoteu 3,14–4,2

Que l'home de Déu sigui madur, sempre a punt per a tota obra bona.

Prossegueix la lectura de la segona carta a Timoteu, o testament espiritual de Pau, amb un dels passatges més cèlebres de la carta, sobretot per l'ús que se n'ha fet en teologia a propòsit de la «inspiració» (o caràcter sagrat) de la Bíblia. Ens referim a 3,16: «Tota l'Escriptura és inspirada per Déu i és útil per a ensenyar, convèncer, corregir i educar en el bé...» (cf. 1Pe 1,21). En parlar de l'Escriptura, Pau evidentment entén l'Antic Testament (3,15), però pot ser que el terme inclogui també els primers escrits del Nou Testament. De tota manera, el que l'apòstol vol és celebrar la dimensió divina de la Paraula. El terme grec *theopneustos* («inspirada per Déu», «divinament inspirada») té sentit passiu, cosa que deixa entendre que l'Esperit Sant ha intervingut de manera misteriosa, però real, en la composició dels llibres de la Bíblia.

El coneixement de la Bíblia és indispensable, sobretot per a «l'home de Déu» (cf. 1Tm 6,11), és a dir, per a Timoteu i, per extensió, per a tot cristià com a apòstol de Crist i anunciador de l'Evangelí. El cristià madur i complet neix només a través d'una adhesió fidel i constant a la Paraula de Déu (v. 17).

En els darrers versets (4,1-2) escoltem la veu insistent de Pau que exhorta Timoteu a no defallir (a romandre fidel) en la lluita contra els enemics de la «sana doctrina», predicant «tant si és oportú com si no ho és», és a dir, amb valentia i sense deixar-se portar per respectes humans.

Evangelí: Lluç 18,1-8

Déu farà justícia als seus elegits que li reclamen de nit i de dia.

Abans d'arribar a Jerusalem, Jesús explica als seus deixebles la paràbola del jutge i la viuda (Lc 18,1-8), una petita història típicament bíblica: la prova de força entre un jutge sense consciència i una pobra viuda, arquetip de la persona indefensa i desamparada, que té raó i per això esgrimeix la seva única arma, la incansable inoportunitat. Amb aquesta paràbola, Lluç vol il·lustrar un dels seus temes teològics predilectes (la pregària), mentre fa elogi de la paciència activa o fidelitat perseverant, força invencible dels dèbils que no es refugien en el desànim i la resignació. El relat es pot dividir en quatre parts: una introducció, la paràbola, la seva aplicació i, per acabar, una reflexió final.

La introducció resumeix el tema fonamental d'aquest ensenyament de Jesús, la perseverança en la pregària, amb dues expressions: una formulada en positiu, «pregar sempre», i una altra formulada en negatiu, «sense perdre mai l'esperança» (v. 1). La paràbola posa en escena dos personatges: el jutge i la viuda que reclama justícia. L'un és un home poderós, inic i sense escrúpols. Ella és una dona pobra, indefensa i del tot desprotegida. Gràcies únicament a la seva infatigable i inoportuna insistència aconseguix que el jutge li faci justícia (vv. 2-5). Jesús fa servir aquesta història per fer reflexionar sobre l'eficàcia de la pregària adreçada a Déu mitjançant un raonament a fortiori: si un jutge inic i injust està disposat a cedir davant la insistència d'una pobra viuda, com no ho farà el jutge just i perfecte que és Déu (vv. 6-8a). En altres paraules, el creient pot tenir la certesa que Déu sempre escolta la seva pregària. La reflexió final invita a un examen de consciència (v. 8d).

Diumenge 30 de durant l'any

Primera lectura: Jesús, fill de Sira 35,15b-17.20-22a

El crit d'auxili dels desvalguts penetra més enllà dels núvols.

Després d'una llarga secció dedicada al culte i als sacrificis (34,21–35,13), l'autor del llibre de l'Eclesiàstic o Siràcida (ca. 185 aC) continua amb una bella reflexió sobre la pregària agradable a Déu (35,14-26), de la qual avui llegim alguns versets.

La pregària és un dels temes favorits del savi Ben Sira, ja que en parla en més de vint ocasions. Tot i que abunden els consells sobre la manera de pregar, també ofereix alguns exemples concrets de pregària tant personal com comunitària: precs de súplica (22,27–23,6; 36,1-17), de lloança (42,15–43,33) i d'acció de gràcies (51,1-12). En els textos aflora l'experiència personal del savi que «cada matí es lleva a primera hora per dedicar-se al Senyor que l'ha creat i pregar davant l'Altíssim. Obre els llavis i comença la pregària, demana perdó pels pecats que ha comès» (39,5).

En el nostre text Déu és descrit com un jutge imparcial, que no fa accepció de persones ni es deixa subornar. Més encara, té una predilecció especial pels més desheretats de la societat: els pobres i oprimits, l'orfe i la viuda, l'humil. El seu clamor és eficaç, ja que el Senyor escolta i acull les seves súpliques.

Segona lectura: 2 Timoteu 4,6-8.16-18

Ja tinc reservada la corona que m'he guanyat.

S'acaba avui la lectura de la segona carta a Timoteu amb un commovedor passatge. És un testament espiritual autobiogràfic i personal de l'apòstol, del qual el leccionari ha seleccionat un parell de fragments.

A 4,6-8 Pau fa servir un llenguatge metafòric per descriure la seva existència d'apòstol del tot consagrat al Senyor i a la missió encomanada. La seva vida ha estat oferta al Senyor com una «libació vessada sobre l'altar»; l'itinerari dels seus anys ha arribat al port definitiu després de solcar mars impetuosos i difícils (la paraula grega *analysis*, «sortida», etimològicament es refereix a la imatge d'una nau que desplega les veles per iniciar el viatge); la «lluïta» està arribant a la seva fi i la «cursa» a l'estadi és a punt d'assolir la meta, on el corredor rebrà la «corona» en premi al seu esforç. Tres de les metàfores pertanyen al món de l'esport, amb què es posa en relleu l'aspecte agonístic del cristianisme (cf. 1Tm 1,18; 4,7-8; 2Tm 2,4-5; 1Co 9,24, entre d'altres).

A 4,16-18 l'apòstol recorda, amb un llenguatge desolador, la «primera defensa» que possiblement es refereix a la primera audiència del nou procés, durant el qual es va haver de defensar sol davant dels qui l'acusaven de «malfactor» (cf. 2,9). També en aquella ocasió el Senyor li donà forces per seguir anunciant l'evangeli fins i tot als seus jutges i acusadors, i el salvà «de la gola del lleó» (possible al·lusió a Neró). Proper a la mort, Pau se sent confortat perquè té la certesa que el Senyor el lliurarà de tot mal i el conduirà al seu regne celestial. Encara a la terra, se sent ja «ciutadà del cel».

Evangelí: Lluç 18,9-14

Va ser el cobrador d'impostos i no el fariseu el qui tornà a casa seva perdonat.

La cèlebre paràbola del fariseu i el cobrador d'impostos, exclusiva de Lluç, serveix de complement a la del jutge i la viuda que llegíem diumenge passat. Totes dues ens ofereixen una reflexió sobre el tema de la pregària, especialment sobre l'actitud que aquesta comporta. Si la paràbola del diumenge passat elogiava l'orant que resava amb insistència, la d'avui en destaca l'actitud humil i sincera.

Lluç 18,9-14 exposa en forma de paràbola una idea recurrent en Pau: ningú no és just per si mateix (és a dir, per les pròpies obres); tots necessiten ser justificats per la misericòrdia de Déu. Més encara, la paràbola ensenya com l'ésser humà deixa de ser just pel seu orgull i és justificat per Déu en la humilitat. El text es compon d'una breu introducció (v. 9), la pregària del fariseu (vv. 10-12), la pregària del publicà (v. 13) i la lliçó conclusiva (v. 14).

En la introducció, Lluç descriu els fariseus, sense anomenar-los explícitament, amb tres trets: es consideren justos per les seves pròpies obres, se senten segurs de si mateixos davant Déu i menyspreen els altres. A la paràbola, la pregària del fariseu ho confirma. Diu el text que «dret, pregava així en el seu interior». En grec, «pregava envers ell», és a dir, extasiat davant la seva pròpia santedat, perquè es considerava just per mèrit propi. Es vantava de les seves virtuts com si fossin objectes de la seva propietat i, des de la seva altura, menyspreava els altres, els quals considerava miserables pecadors, en particular el cobrador d'impostos. Per la seva part, el cobrador d'impostos no amaga la seva condició. Se sap pecador i ho reconeix. Amb audàcia i poca habilitat, balboteja una pregària mentre es colpeja el pit, amb el cap cot. Rubrica la paràbola una frase que Jesús repetia amb freqüència: «Tothom qui s'enalteix serà humiliat, però el qui s'humilia serà enaltit», la glossa de la qual es troba en el *Magnificat*.

Diumenge 31 de durant l'any

Primera lectura: Saviesa 11,23–12,2

Us apiadeu de tothom perquè vós estimeu tot allò que existeix.

La tercera i última part del llibre de la Saviesa (cc. 11–19) consisteix en una llarga meditació sapiencial sobre l'Èxode, en estil proper al midraix. L'autor hi ha volgut incloure dues digressions, una sobre la misericòrdia o filantropia divina (11,21–12,27) i una altra sobre la polèmica contra els ídols (13,1–15,19). El nostre text forma part de la primera.

Sv 11,23–12,2 és un esplèndid passatge sobre l'amor invencible de Déu. El càstig dels egipcis ha estat molt dur, tot i que no ha arribat al punt d'exterminar-los definitivament, perquè Déu, com un pare bo, estima totes les seves criatures i no vol la seva mort sinó que es converteixin i visquin (11,23–26). Comparat amb Déu el món sencer és no res. És com «un gra que tot just inclina la balança» (cf. Is 40,15), «com un esquitx de rosada» que s'evapora en un instant, fugisser i inconsistent (cf. Os 6,4; 13,3). Amb tot, Déu, que estima «tot allò que existeix», de tots té compassió i a tothom perdona. De fet, tots els éssers humans duen amb ells la imatge de Déu que reberen en el moment de la creació junt amb l'alè immortal (12,1).

Aquesta és la imatge que l'autor transmet: Déu és el Déu de la vida, un Déu que sempre crea i estima, un Déu que sempre confia en les seves criatures, un Déu apassionat pel perdó (12,2).

Segona lectura: 2 Tessalonicencs 1,11–2,2

El nom de Jesús serà glorificat en vosaltres i vosaltres en ell.

Comença la lectura de la segona carta als cristians de Tessalònica. La carta és fidel reflex d'una comunitat que espera com a imminent la parusia («el dia del Senyor») i viu aquesta espera amb gran ansietat. Davant d'aquesta situació, l'autor intenta tranquil·litzar aquests cristians i fer-los entendre que el Senyor no és a les portes, i que de moment han de seguir assossegats però actius, és a dir, sense evadir-se de les realitats d'aquest món.

El leccionari reuneix dos fragments que pertanyen a dues unitats diferents. Per una banda, 1,11–12 és la conclusió d'1,3–12 (el judici de Déu, consol en la persecució) i, per una altra, 2,1–2 és la introducció de 2,1–12 (la vinguda del Senyor i els senyals que la precediran). El primer fragment és una pregària de l'apòstol i el segon un avís.

A 1,11 es reprèn el tema que s'havia interromput en el v. 4. Perquè les persecucions no comprometin la vida cristiana dels fidels de Tessalònica, l'apòstol introdueix la seva pregària. En l'àmbit del sobrenatural tot prové de Déu, per això la perseverança en la fe i la caritat li ha de ser atribuïda. A 2,1-2 l'apòstol recomana serenitat i realisme evangèlic a una comunitat pertorbada per inquietants doctrines escatològiques sobre «l'adveniment de Jesucrist, el nostre Senyor, i la nostra reunió amb ell». El Senyor vindrà, però la seva vinguda no és imminent.

Evangeli: Lluç 19,1-10

El Fill de l'home ha vingut a buscar i a salvar allò que s'havia perdut.

El camí de Jesús a Jerusalem arriba al seu terme. Falten pocs dies per a la creu i Lluç ens invita a contemplar la imatge del Crist Salvador de tota la humanitat actuant en la conversió de Zaqueu. Després de la guarició del cec de Jericó, que per la seva fe en Jesús recobra la vista (18,35-43), Lluç ens conta la història d'una conversió admirable, tan admirable com la del malfactor en el Calvari, o la de la pecadora a casa del fariseu Simó. En l'ambient popular romà hel·lenístic en què ell escriu, molts demanaven la salvació als déus, altres l'esperaven de l'emperador. Lluç respon que la salvació ve de l'únic Déu per mitjà de Jesucrist.

El relat de la conversió de Zaqueu transcorre en dos moments: a) Zaqueu en el camí de Jesús (19,1-6a); b) Jesús a casa de Zaqueu (19,6b-10).

Jesús passa per Jericó. Serà l'última vegada. Jericó era aleshores una ciutat opulenta, immensa i monumental sobre un fons de misèria. Comerç, luxe i plaer per als rics. Esperança d'almoina per als pobres. Zaqueu era ric, ja que tenia una professió tan rendible com odiada pel poble: alt funcionari en el cos d'exactors de tributs. Zaqueu volia «veure Jesús», una expressió de profund significat teològic (cf. Jn 12,21). Sense por del ridícul corre i puja a un arbre per veure'l, ja que era petit d'estatura. Jesús interpreta i transcendeix la bona voluntat de Zaqueu. El seu desig s'ha acomplert. Serà el seu hoste.

Jesús va a casa de Zaqueu i «tothom criticava Jesús» perquè no podien entendre que el Mestre mengés amb un pecador. El contacte amb Jesús desperta la consciència de Zaqueu i el mou a un gest de solidaritat efectiva amb els pobres: donar-los la meitat dels seus béns. Reconeix, a més, haver comès frau i s'imposa ell mateix la sanció de restituir el quàdruple a les víctimes de la injustícia. L'última frase del v. 10 recapitula el missatge del relat: Crist ha vingut per cercar i salvar allò que s'havia perdut.

Diumenge 32 de durant l'any

Primera lectura: 2 Macabeus 7,1-2.9-14

El Rei del món ens ressuscitarà a una vida eterna.

El segon llibre dels Macabeus no és, com es podria pensar, la continuació del primer, sinó una síntesi d'una obra molt més extensa, composta per un tal Jasó de Cirena, de la qual es perdé el rastre. El nostre autor en va agafar la introducció i la conclusió, que considerava indispensables per a la seva obra: la prehistòria de la insurrecció macabea, els fets que precediren la mort d'Antíoc III (187-164 aC) i la celebració de la victòria de Judes Macabeu sobre Nicànor (164 aC). La narració d'aquests fets està precedida de dues cartes independents (2Mc 1,1-9 i 1,10-2,18) que revelen l'objectiu de l'obra: justificar, en l'ambient del judaisme alexandrí, la celebració de la purificació del temple després de la victòria de Judes Macabeu.

A 2Mc 6,18-7,14, l'autor narra dues històries de jueus exemplars que moriren màrtirs de la fe: l'ancià Eleazar, un dels mestres de la llei més estimats pel poble (6,18-31), i una mare de família amb els seus set fills anomenats «Macabeus» (7,1-42). Van ser anomenats així no perquè fossin de la família de Judes Macabeu, sinó perquè van ser martiritzats en aquella època, tal vegada a Antioquia. La nostra lectura recull uns fragments d'aquesta commovedora història que mostra com l'esperança de la resurrecció és motiu eficaç de fidelitat heroica fins a la mort. A 7,9 les paraules de la mare «el Rei del món [...] ens ressuscitarà a una vida eterna» (lit.: «a una revivificació eterna de vida») són una clara confessió de fe en la resurrecció dels cossos dels justos. Cal tenir present que per al pensament hebreu, que no diferenciava entre cos i ànima, la idea d'una supervivència implicava la resurrecció dels cossos.

Segona lectura: 2 Tessalonicenses 2,16-3,5

Que el Senyor us faci constants en tota mena d'obres bones.

Als cristians de Tessalònica, angoixats per la imminent vinguda gloriosa del Senyor, Pau els exhorta a no deixar-se enganyar per aquests falsos anuncis (2,1-12). Prossegueix amb una successió de frases inconnexes: dóna gràcies per la vocació cristiana dels tessalonicencs (2,13-14), els inculca fidelitat activa a l'ensenyament rebut (2,15) i, per acabar, afegeix una pregària per a la perseverança (2,16-17), amb la qual comença la nostra lectura. En destaquem l'èmfasi en la iniciativa divina que sempre acaba ocupant el primer lloc en el pensament paulí: «Déu, el nostre Pare,

que ens ha estimat tant». L'amor de Déu actua independentment de la iniciativa de l'ésser humà, sense deixar-se condicionar, i de forma gratuïta.

Tot seguit trobem una reflexió (3,1-5) que sembla la primera conclusió de la carta. L'apòstol hi revela una vegada més les seves ànsies i inquietuds apostòliques. La seva missió ha patit amenaces de part tant dels jueus com dels pagans. També a Tessalònica s'havia trobat amb aquest problema i havia hagut d'escapar (vv. 1-2). De tota manera, la fidelitat del Senyor i la bona voluntat dels cristians de Tessalònica fan esperar que la comunitat es mantingui fidel en el futur (vv. 3-5).

Evangelí: Lluc 20,27-38

Déu no és Déu de morts, sinó de vius.

El camí a Jerusalem ha arribat al seu terme. Jesús passa els darrers dies abans de la seva passió ensenyant en el temple. Dirigents religiosos de diverses tendències entren en controvèrsia amb ell. Ara és el torn dels saduceus, que eren pocs en nombre encara que forts en influència. Instal·lats en la classe alta sacerdotal monopolitzaven el règim i la gestió econòmica del temple. Condescendents amb el poder romà i oberts als costums pagans, eren odiats pels fariseus, que es creien baluard del sentir nacional. Mentre aquests defensaven la resurrecció dels morts, els saduceus ridiculitzaven els que hi creien.

La nostra pàgina llucana segueix l'esquema de les «controvèrsies jerosolimitanes» de Jesús, que no sols contribuïren a il·luminar la seva doctrina sinó que serviren de norma a la comunitat apostòlica. L'esquema consta de dues parts: a) presentació dels adversaris (en aquest cas els saduceus) i la seva mentalitat (20,27-33); b) rèplica de Jesús (20,34-38).

A partir de l'antiga llei del levirat (Dt 25,5-10), els saduceus s'inventen un cas que provocaria en el més enllà una insòlita situació de poligàmia. Una dona que s'ha vist obligada a tenir set marits, quan ressuscitin tots, ¿quin d'ells serà el seu marit? En primer lloc, Jesús corregeix la manca d'horitzó dels saduceus, que imaginin la vida futura com una reproducció exacta de la seva existència terrena, deixant entrellucar el misteri de la vida eterna (vv. 34-36). En segon lloc, recorre al diàleg del Senyor amb Moisès des de la bardissa que cremava i no es consumia (Ex 3,1-22), per afirmar la raó profunda de la fe en la resurrecció. El Senyor, font de tota vida, no deixa els seus amics en la mort (vv. 37-38).

Diumenge 33 de durant l'any

Primera lectura: Malaquies 3,19-20a

Per a vosaltres sortirà el sol de la felicitat.

El llibre del profeta Malaquies, l'últim llibre dels Dotze profetes menors, en realitat és una col·lecció d'oracles profètics d'autor desconegut que podem situar en el segle V aC, en els anys precedents a la reforma de Nehemies i Esdres. El temple ja s'havia reconstruït i poc o molt funciona; el culte s'ha reprès i els sacerdots i levites estan organitzats. Es podria parlar dels anys que van seguir a la consagració del nou temple, o sigui després del 515 aC. Era un temps d'escepticisme i d'incertesa. Les esperances suscidades per Ageu i Zacaries no s'havien complert, ja que la restauració nacional va ser molt més pobra del que s'havia previst i anunciat. El poble se sentia decebut i va tornar a cometre els mateixos pecats que abans, bé en relació al culte, bé en la vida quotidiana.

Malaquies afronta aquesta situació amb decisió. Combat els problemes de la seva època, tant els teòrics (amor de Déu, justícia, retribució) com els pràctics (ofrenes, matrimonis mixtos, divorci, delme...) i ho fa per mitjà d'una sèrie de diàlegs que probablement reflecteixen les controvèrsies del profeta amb el seu auditori.

Avui llegim els darrers versos de la sisena controvèrsia: l'escàndol del mal i la justícia de Déu (3,13-21). Després d'un sever examen de consciència col·lectiva, el profeta els convida a dirigir la seva mirada cap al «dia del Senyor», una categoria profètica que resumeix el judici de Déu sobre la història humana. Amb un llenguatge de tons apocalíptics (foc, fornal, rostoll), els assegura el triomf dels justos i el càstig dels malvats per obra del Senyor.

Segona lectura: 2 Tessalonicencs 3,7-12

Qui no vulgui treballar, que no mengi.

A punt de finalitzar la carta, sorprèn trobar una dura requisitòria contra l'ociositat. El fet és que alguns cristians de la comunitat de Tessalònica, convençuts que la fi dels temps era imminent, van prendre una actitud d'apàtica indiferència: es van evadir de les seves responsabilitats, van abandonar la feina i es van dedicar a encomanar nerviosisme i malestar al seu voltant.

L'autor apel·la a l'exemple de laboriositat que els ha donat Pau, qui, tot i la seva extenuant tasca apostòlica que l'ocupava durant tota la jornada,

no ha menystingut treballar amb les seves mans per no agreujar la situació de les famílies que l'acollien com a hoste a casa seva (vv. 7-9). El text diu que «alguns de vosaltres viuen desvagats i, a més de no treballar, es posen on no els demanen». L'ociositat és mare d'altres vicis: la xafardeïria, la crítica, el desordre, la intromissió en els afers dels altres... Per això, l'apòstol renya els desvagats i indisciplinats de la comunitat i, en nom del sentit cristià de la convivència, els exigeix ordre, pau i laboriositat (vv. 10-12).

Evangelí: Lluc 21,5-19

Sofrint amb constància us guanyareu per sempre la vostra vida.

Igual que la resta dels evangelis sinòptics (Mc 13 i Mt 24-25), Lluc clou la predicació de Jesús a Jerusalem amb un «sermó o discurs escatològic» (21,5-38), on recull una antologia d'avisos i reflexions del Mestre al voltant de les realitats últimes (escatologia). Tota la doctrina de Jesús està impregnada de pensament escatològic. Va viure i ens va ensenyar a viure el temps donant-li valor d'eternitat, deixant-nos una certesa: darrere l'últim pas de cada vida i de la història de tots tindrà lloc la trobada transcendent i definitiva amb Déu.

Des de l'òptica de Lluc, el discurs escatològic és una meditació sobre la història ambientada en el temple de Jerusalem. És un text difícil no només pel seu contingut, sinó també per l'ús d'un llenguatge «apocalíptic», obscur i simbòlic. Comença amb una introducció que és la profecia de la destrucció del monumental temple de Jerusalem (vv. 5-7), signe de la caducitat de les institucions i dels valors temporals. Continua amb la indicació dels signes premonitoris de la fi del món: d'una banda, la presència dels falsos messies i profetes; de l'altra, les guerres, revoltes, fams, pestes, terratrèmols i fenòmens astronòmics o meteorològics (vv. 8-11); a aquestes calamitats cal afegir-hi la persecució dels deixebles: traïcions, detencions, interrogatoris i martiris (vv. 12-19). Fins aquí la primera part del discurs que coincideix amb la nostra lectura.

La segona part continua amb la descripció/profecia de dos esdeveniments: el primer és la destrucció de Jerusalem que va tenir lloc l'any 70 dC (vv. 20-24); el segon és la vinguda gloriosa de Crist al final dels temps (vv. 25-28) descrita amb un llenguatge inspirat en els profetes. La reflexió final exhorta a estar sempre a punt de rebre el Senyor (vv. 29-38).

En resum, el discurs escatològic no és una previsió sobre la fi del món, sinó un missatge d'esperança que ens convida a viure amb responsabilitat el present.

Jesucrist, Rei de tot el món

Primera lectura: 2 Samuel 5,1-3

Ungirem David rei d'Israel.

A partir del c. 2 fins al c. 8 del segon llibre de Samuel, l'autor ens explica la història de l'ascens de David i el seu èxit irresistible que culmina amb el trasllat de l'arca a Jerusalem i la profecia de Natan que assegura al rei una descendència perenne.

La nostra breu lectura (5,1-3) narra la unció reial de David a Hebron, la ciutat dels patriarques i la seva primera capital, després d'una llarga lluita contra Saül. La unció de David com a rei de tot Israel és el final d'una llarga història iniciada en el primer llibre de Samuel (c. 6). David ha aconseguit que per primera vegada les tribus del nord i del sud, tot i ser dos grups diferents, s'uneixin sota el mateix rei, constituint un sol regne. L'expressió «Som os del teu os i carn de la teva carn» (v. 1) tradueix una expressió hebrea que designa els vincles de parentiu i la consanguinitat.

La frase principal del passatge es troba a la segona part del v. 2: «El Senyor et digué: Tu pasturaràs Israel, el meu poble, seràs el seu sobirà». La imatge del pastor que pastura el seu ramat, freqüent en el món oriental, indica que la funció de govern té com a objectiu el bé de la nació. Jesús la utilitzarà, aplicant-la a si mateix, a la paràbola del bon pastor (cf. Jn 10,1-8).

Una última nota: David, com Saül, és cabdill, cap i rei. Tanmateix, la seva missió més que regnar i governar, consisteix a «pasturar» el poble.

Segona lectura: Colossencs 1,12-20

Ens traspasà al Regne del seu Fill estimat.

La nostra lectura reuneix dos textos diferents que, tot i formar part de dues perícopes distintes, estan relacionats entre si. El primer funciona com a introducció del segon. Els vv. 12-14 pertanyen a una pregària de Pau pels cristians de Colosses, mentre que els vv. 15-20 reproduïxen amb lleugeres variants un himne de l'església primitiva, procedent potser de la litúrgia baptismal, que conté una breu síntesi cristològica (cf. Flp 2,6-11). L'himne exalta la figura de Crist, el seu primat i la seva funció de salvador i mediador en l'univers i en la història.

Els vv. 15 i 18 es corresponen: el Crist és la imatge de Déu, el primogènit de tota la creació; el Crist és el principi, el primogènit dels morts. Gràcies a aquesta correspondència, podem distingir dues parts en el text: la pri-

mera (vv. 15-18) se centra en la funció còsmica de Crist i la segona (vv. 19-20), en la seva funció salvífico-pasqual. La redempció és possible i realitzable, perquè el redemptor i el creador formen una sola cosa.

El rerefons teològic de l'himne és de caràcter sapiencial. Com la Saviesa, Crist és «imatge de Déu» (cf. Sv 7,26) que reflecteix perfectament la mateixa realitat divina. Com la Saviesa, Crist és pre-existent a tota criatura (cf. Pr 8,22-26). Com la Saviesa, Crist condueix els éssers humans cap a Déu (cf. Pr 8,31-36).

Evangelí: Lluc 23,35-43

Senyor, recordeu-vos de mi, quan arribeu al vostre Regne.

En el moment del Calvari (23,33-43), moment culminant de la Passió, Lluc ens proposa contemplar la reialesa de Jesucrist des de la perspectiva de la creu. Incomprès de tots, menys del «bon lladre».

Crist Rei està clavat en una creu. L'acompanyen dos malfactors, crucificats també, l'un a la seva dreta i l'altre a la seva esquerra. El poble mira, silenciós i neutral, mentre les autoritats jueves es burlen de Jesús i l'insulten com a fals «messies». En hebreu, la paraula «messies» significa «ungit», i la seva principal connotació era la de «rei instituit per Déu». En insultar-lo amb aquesta paraula, les autoritats celebren inconscientment la seva reialesa, just en el moment de la seva màxima humiliació. A la seva manera, els soldats romans també se'n burlen repetint allò que senten. Presideix l'escena el rètol de la creu: «El rei dels jueus». Equívoc sagnant i sublim a la vegada. Per als romans era una burla. Per als responsables dels jueus era un insult. Per al creient és el títol que defineix Crist.

En aquests moments dramàtics es produeix el miracle de la fe (recordem que Lluc és l'únic evangelista que narra aquest commovedor episodi). El «bon lladre» renya el company perquè en el moment de la mort no pensa en Déu, proclama que Jesús és innocent en contrast amb la seva pròpia culpabilitat i, finalment, li suplica un record, confessant-lo Rei en el més enllà de la creu: «Jesús, recordeu-vos de mi, quan arribeu al vostre Regne». És l'única vegada en el Nou Testament que una imploració es fa en el nom de Jesús. Jesús trenca el silenci i li promet la salvació: «Avui seràs amb mi al paradís». Lluc resumeix en aquesta escena tota l'espiritualitat de Pau. La felicitat (el paradís) és estar sempre amb Jesús (Flp 1,23).

PROPI DELS SANTS

Tots Sants

1 de novembre

Primera lectura: Apocalipsi 7,2-4.9-14

Una multitud tan gran que ningú no l'hauria pogut comptar...

La segona part del llibre de l'Apocalipsi (cc. 4–22) presenta una lectura teològica de la història, en la qual, després d'una breu introducció (4,1–5,14), es descriuen les forces que hi intervenen (6,1–17,17) i les respectives accions (8,1–11,14). La tremenda lluita que es desencadena entre les forces del bé i del mal (11,15–16,16) té un feliç desenllaç, ja que al final la victòria és de Crist (16,27–22,5), principi i fi de la història. Amb aquest llibre tan suggestiu i alhora desconcertant, l'autor vol transmetre un missatge d'esperança a una comunitat cristiana que viu una situació de crisi de la qual no sap com sortir. Som a finals del segle primer en temps de l'emperador Domicià.

El nostre fragment, pres de 6,1–7,17, contempla la història des del punt d'arribada: la multitud dels salvats, en total 144.000. La xifra, formada pel quadrat de 12 (nombre de les tribus d'Israel) multiplicat per 1.000 (nombre de la universalitat), indica la totalitat del poble de Déu.

Aquesta «multitud tan gran» (màrtirs, sants, fidels del Senyor), que ha passat pel gresol de la gran tribulació («Han rentat els seus vestits amb la sang de l'Anyell, i els han quedat blancs», v. 14), constitueix un poble de sacerdots que participen dia i nit sense parar en la litúrgia celestial. Aquest és el nou poble de Déu. Els vestits blancs signifiquen la seva configuració amb Crist mort i ressuscitat, i les palmes que subjecten a les mans són el símbol de la victòria (v. 9).

Segona lectura: 1 Joan 3,1-3

Veurem Déu tal com és.

La primera carta de Joan, com la segona i la tercera, té per destinataris una o més comunitats (o alguns dels seus membres), en les quals s'estan infiltrant algunes doctrines heterodoxes que amenacen la fe cristiana.

En el nostre breu fragment (3,1-3), l'autor invita tots els cristians a viure com a fills de Déu. L'amor de Déu és origen i fonament de la filiació dels creients. No obstant, els deixebles tindran la mateixa sort del mestre: «el món no ens reconeix com no l'ha reconegut a ell» (v. 1). La transformació del creient és un fet del present que assolirà la seva manifestació plena

en l'última vinguda de Crist (v. 2). Llavors viurem la comunió d'amor amb el Pare de tal manera que ens hi assemblem («serem semblants a ell») i el podrem contemplar/veure directament, sense filtres, pantalles o intermediaris que ens entorpeixin la visió. Aquesta esperança és la que manté ferm el creient i l'ànima a allunyar-se del pecat mitjançant la purificació de la ment i del cor (v. 3).

Evangeli: Mateu 5,1-12a

Alegreu-vos i feu festa, perquè la vostra recompensa és gran en el cel.

Mateu 5,1-12a recull el cèlebre text de les Benaurances. El leccionari el proposa en la solemnitat de Tots Sants perquè, de fet, les Benaurances són la definició més completa i exigent de la santedat. Ara bé, tinguem present que l'evangeli no ens presenta figures de sants perquè es converteixin en models a imitar, sinó la persona amb la qual ells s'han configurat, és a dir, Déu. «Feu-vos deixebles meus, deia Jesús, que jo sóc benèvol i humil de cor» (Mt 11,29). Si cal imitar algú, aquest és Jesús, el Fill de Déu, el nostre únic mestre.

Adolorits, compassius, famolencs i assedegats de justícia, nets de cor, perseguits pel fet de ser justos i insultats, els qui posen pau, els humils, són concrecions de la primera benaurança, que és la benaurança essencial: «Feliços els pobres en l'esperit; el Regne del cel és per a ells» (v. 3). Aquí la pobresa és entesa en sentit bíblic, com una disposició global de l'ésser humà al projecte de Déu en la humanitat i en la història, és a dir, aquella realitat que Jesús anomena «regne del cel» i que no tots aconseguen entendre.

Per tot això, les benaurances no són un codi de lleis, l'observança escrupolosa de les quals garanteix la salvació de l'ésser humà. No són tampoc una llista de deures que els cristians han de complir i presentar a Déu de manera exhaustiva, esperant-ne el vist i plau i, si és possible, un premi. Al contrari, les benaurances no tenen res a veure amb la llei, el deure o la imposició, ja que se situen en un altre ordre de coses. El que Jesús proposa és una actitud religiosa, una disposició interior, una entrega i generositat totals, sense condicions ni reserves, als valors de l'Evangeli, un créixer cada dia en l'amor. Aquest és el camí que han escollit els sants.

Commemoració dels Fidels Difunts

2 de novembre

Les lectures d'aquest dia es prenen del Leccionari de Difunts. Aquí n'ofereim una possible selecció.

Primera lectura: Isaïes 25,6a.7-9

El Senyor farà desaparèixer per sempre la mort.

En la primera part del llibre d'Isaïes (1-39), coneguda com el Primer o Protoisaïes i atribuïda a l'Isaïes del segle VIII aC, hi ha uns capítols que formen un grup independent, el qual se sol anomenar «el gran apocalipsi d'Isaïes», encara que realment conté poquíssims elements del gènere apocalíptic. Ens referim a Isaïes 24-27, textos clarament postexílics, obra d'un autor desconegut.

La nostra lectura forma part del c. 25. Després d'un càntic d'acció de gràcies i lloança a Déu perquè ha enderrocat la «ciutat dels tirans» (probablement Babilònia), alliberant així pobres i febles del jou estranger (vv. 1-5), continua la descripció d'un esplèndid festí a la muntanya de Sió (vv. 6-9). El Senyor, reconegut com a rei (cf. 24,23), prepara un gran banquet. Menjars exquisits i vins selectes per als invitats vinguts de tots els pobles de la terra, sense distincions ni privilegis (cf. 2,2-3). En el banquet se celebra el triomf definitiu de la vida gràcies a la intervenció del Déu salvador que ha destruït la mort (mortalla, sudari, plor, dol) i l'oprobri del seu poble. «Tots els pobles» (universalitat) són invitats a l'aliança «en aquesta muntanya» (centralitat), en especial Israel, que conserva un lloc privilegiat perquè és «el seu poble», el poble del Senyor.

Així doncs, el banquet, signe de comunió i intimitat, es converteix en escenari d'alliberament.

Segona lectura: 1 Tessalonicencs 4,13-14.17b-18

Déu s'endurà amb Jesús els qui han mort en ell.

Aquesta carta, possiblement el primer escrit del Nou Testament, es remunta a l'any 50 dC, i va ser escrita per Pau per respondre alguns problemes sorgits a la comunitat de Tessalònica, entre els quals destaquen aquells de caràcter escatològic, o sigui, els relatius als esdeveniments finals de la història humana: la parusia, el dia del Senyor, el judici, la trobada dels fidels amb Crist, la resurrecció dels morts.

El nostre fragment s'ha extret de 4,13-18 sobre la sort dels difunts. Seguint l'exemple de Jesús (cf. Mt 9,24; Jn 11,11), Pau es refereix als difunts com

«els dorments», «els qui dormen», subratllant així el significat cristià de la mort. La mort no és el final del camí sinó un llarg son del qual, més tard o més d'hora, es desperta. Per això, davant la mort, els cristians no s'haurien d'afligir com els pagans que no creuen en la resurrecció ni en la vida futura (v. 13). El raonament de l'apòstol es fonamenta en la mort i resurrecció de Crist, misteri que marca el destí de tots els creients. La resurrecció de Jesús i dels fidels culmina amb l'acció salvífica del Pare que durà amb ell els qui han mort units a Jesús (v. 14).

Conscient que es tracta d'un misteri insondable, Pau intenta explicar-lo tan bé com pot i sap mitjançant imatges de to apocalíptic (vv. 15-17a omesos pel leccionari). Ara bé, l'afirmació clau de tot el passatge és en el v. 17b: «i així estarem amb ell per sempre». Amb aquestes paraules, l'apòstol ha volgut «consolar» els cristians de Tessalònica, que vivien nerviosos i angoixats per aquestes qüestions.

Evangelí: Joan 11,17-27

Jo sóc la resurrecció i la vida.

Entre els miracles («senyals» en el quart evangeli) fets per Jesús, la resurrecció de Llätzer encapçala la llista (11,1-44), no només perquè és el més extens sinó també, i sobretot, perquè és símbol de la resurrecció de Jesús. La seva estructura és diàfana: una introducció històrica i una declaració clarificadora de Jesús (vv. 1-5); el diàleg de Jesús amb els deixebles (vv. 6-16); el diàleg entre Jesús i Marta (vv. 17-27); la trobada amb Maria (vv. 28-32); l'anada al sepulcre i l'obertura de la tomba (vv. 33,41a); la resurrecció de Llätzer (vv. 41b-44).

La nostra pàgina evangèlica es concentra en els vv. 17-27 que constitueixen el centre teològic de la narració. Després d'una breu introducció amb indicacions de temps, espai i personatges, el narrador ens conta la trobada i el diàleg entre Marta i Jesús (vv. 17-20).

La confessió de Marta s'esdevé gradualment: en un primer moment demostra la seva confiança en el poder taumatúrgic del Mestre (v. 21) i en el poder de la seva intercessió davant del Pare (v. 22); després, sense entendre el significat de les paraules de Jesús, les relaciona amb la seva convicció religiosa d'una resurrecció dels morts en el darrer dia (v. 24), cosa que provoca l'autorevelació de Jesús: «Jo sóc la resurrecció i la vida...» (vv. 25-26); i al final, Marta reconeix la seva divinitat amb una solemne professió de fe: «Sí, Senyor, jo crec que vós sou el Messies, el Fill de Déu que havia de venir al món» (v. 27). La tradició joànica ha condensat en aquesta fórmula, en boca d'una dona (cf. la confessió de Pere a Jn 6,68-69; Mt 16,16), una sèrie de títols que expressen la fe cristològica de la comunitat.

La fe s'ha desvetllat en el diàleg i confirmat en el senyal. Marta ha cregut abans del miracle.